

21.6.35

בלילה - מאחת עשרה עד שתיים - שיחה עם מלצ'ס בביתו.
השתתפה גם ליירי מלצ'ס (עד 1). הוא ראה בבוקר את מלקולם באופן
פרטי, והוא מבין שמלקולם מתנגד למועצה, אבל הוא גם רוצה שווקופ
ישאר לעוד חמש שנים. מלצ'ס סבור, ואם נותר על ווקופ אפשר להביא
את מלקולם לביטול המועצה - במה שאני מסופק -, השאלה היא מי
יבוא אחריו. הוא שמע על ארנולד ווילסון. אמרתי לו שהיתה
כאילו שיחה על מי שהיה ציר אנגלי בוורשו. הוא אנטישמי - העירו
בבת אחת שני המלצ'סים.

בהסכמת מלקולם סבור מ-ט שנוכל לבחור איש מתאים
לנציבות. העירותי שקשה לדעת למפרע אם הממונה יתאים לנו. יתכן
שהאדם הטוב ביותר בתחילה משחנה לאחר שנה -שנתיים. מ-ט שאל
על סיבו האישי של ווקופ וסיבת אדיקותו במועצה. כשהסברתי לו
דעתי אמר שנצטרך להחרים את המועצה אם ווקופ יתעקש. סיפרתי לו
דעת ברנדייס בעניין זה. אמר שנכון הדבר שהחרמה תזיק לנו בעיני
דעת הקהל הבריטית. שוחחנו על המצב הפוליטי הכללי ועל ההסכם
הגרמני-האנגלי. להשתוממותי על הצעד האחרון העיר מלצ'ס שהאנגלים
שרויים בחד מפני גרמניה. השנאה לא פסקה, אבל הרצון להגביל
את הזיון הימי של גרמניה גבר, ביחוד השפיעה ההתחייבות של
גרמניה לקבל הגבלה זו "לעולם". מה ערך הבטחה זו לאחר שגרמניה
תתבצר?

חשש המלחמה לא עבר. מצד אחד גרמניה, מצד שני יפן.
המצב בהודו מדאיג. מהוויכוחים שהיו שלשום בבית הלורדים ניכר
שחוששים למה שעתיד להתהוות בעוד שנים אחדות, אולי בעוד חמש שנים.

יפן מסוגלת בשעת מרד ופהומות לתקוף את הודו. פרוסיה אין חשש, כי קשה ליפרוץ להודו דרך המעבר של חיבר כשנגד הצבא יעמדו אווירונים. אולם מצד הים קל להכנס להודו אם יש צי מספיק. והיות שאנגליה מפורזת בכל העולם וציה דרוש בכל ים - סכנת יפן גדולה. גם דבר זה השפיע על ההסכם הימי עם גרמניה.

א"י יהודית משני עברי הירדן יכלה להיות חשובה מאוד לאנגליה. ויש להשתמש בהזדמנות זו של שלטון מלוקולם לפתוח את עבר הירדן. אפשר להסביר עכשיו לדעת הקהל האנגלית את חשיבות א"י היהודית לאנגליה. פתיחת עבר הירדן חשנה את כל עמדתנו. - עמדתי על הצורך להתבצר בעמק הירדן לכל ארכו - מהחולה ועד ים המלח - ובנגב, וקודם כל באילת. ספרתי על המו"מ שלי בענין זה בניו-יורק ועל התענינות ברנדייס, וורבורג וגולדסמיד בענין זה. מלצ'ט חושב את נקודת עקבה להכי חשובה מבחינה סטרטגית. ידוע לו הניקור של ראש המטה הצבאי בעקבה. לידי מלצ'ט מכירה אותו ואת אשתו.

עמדתי על חשיבות כניסתנו לים - גם במערב וגם בדרום, על הצורך להכשיר אנשים לספנות ולפליס - בעקבה נצטרך לשניהם. מ-ט סבור גם שזהו חשוב והכרחי.

מ-ט שאל אותי על המצב הפנימי ומה יהיה בקונגרס. אמרתי שו-ן ישוב. מ-ט מפקפק. הוא דיבר עם חיים - לבו מר ואין ברצונו לקחת על עצמו שוב העול. אולם אין כמוהו לגבי עמדה פוליטית באנגליה. הוא מ-ט יוכל לדבר עם כל איש באנגליה, הוא יכל להפגש אתם באופן פרטי. אך לא הוא ולא מי שהוא אחר אין לו אותו הערך שיש לו-ן. אמרתי לו שאנו עומדים בתוקף

על שובו ואני מקווה שישוב. שאלתיו אם הוא נכון להצטרף להנהלה. שאל אם אני סובר שהוא יוכל להועיל. אמרתי שהוא יכל להועיל בכל אחר משלשת הסעיפים העיקריים של פעולתנו: במדיניות, בהתישבות ובתנועה. ענה - אולי עזרתו תהיה יותר גדולה כשיהיה בחוץ. עכשיו הוא יכל לכתוב מכתב לטיימס או לעתון אחר, ואם כי על ענין אר"י יוחר קשה לכתוב כי העיונים מביטים על זה כמו על פרופגנדה - אבל כל זמן שאינו קשור באופן רשמי יחנו מקום לדבריו. האובסרוור ידפיס ברצון מאמר שלו על ענין כללי וגם ישלם לו 25 ג'ניאות. אבל לא ידפיס על א"י.. הטיימס מדפיס מכתבו, אבל לא באותו מקום שיתן לו בענין כללי. גם בקשריו עם אנשי הממשלה אולי יותר טוב שיהיה חפשי. - אני לא הרביתי להפציר בו, אבל היה ברור שהיה ברצון נכנס להנהלה. אמרתי לו שבכל אופן עליו לבוא לקונגרס. מה אעשה שם - שאל. אמרתי לו שאם יהיו לו אילו רעיונות על תיכון משקי - נדבר על כך בקונגרס. שאל אם יש ישיבות סגורות בקונגרס. על שאלתי למה לו ישיבה סגורה ענה שהיה רוצה פעם להסביר לציונים את מצב הרוח הפנימי באנגליה שכל כך לא יודעים אותו ושנחוץ שהתנועה הציונית תעמוד עליו. החשבתי דבר זה והצעתי שידבר על כך בוועדה הפוליטית.

הדבר העיקרי המענין אותו עכשיו הוא המכבי והפועל.

המצב במכבי קשה, אין כסף לקיום ההסדרות. דרושים כארבעת אלפים לשנה. אולם הקושי העיקרי הוא הניגוד בין הגולה ובין הארץ. המכבי בארץ רוצה להקים הסדרות עובדים משלו, מפלגה משלו, ודורש שכל מכבי שבא לארץ יקבל עבודה ע"י המכבי, וכבר החלו בעבודה זו. אינו רוצה לשמוע על כל שיתוף עם הפועל, מתנגד

להשתתפות הפועל במכביה. המכבי במושבות מחרים את הפועל היהודי. לטוֹר, שהיה כוח חשוב, מרכזי מקודם, אך דוכא ע"י המאורעות בגרמניה ונחלש, אולם עדין פעיל במכבי, סבור שיש הכרח לפרק את המכבי האר"י ולהקים מכבי חדש. כי המכבי בגולה לא רוצה ללכת בדרך המכבי בארץ, והמכבי האר"י הקיים אינו רוצה להשמע למכבי העולמי. לפני הקונגרס תחקיים במריש אוסטרה ועידה עולמית של המכבי. שם יוחלט הדבר. הוא, מ-ט, בעד החלטה להוציא מהמכבי כל איש המעסיק פועלים ערבים. בחיפה הסניף בסדר. גם בת"א הוטב קצת. הסניפים הגרועים הם במושבות - ואותם יש למרק. המכבי צריך להשאר ארגון ספורטיבי לאומי ולא יותר. יש צורך, לדעת מ-ט, שבהנהלה הציונית יהיה איש מיוחד לנוער שיטפל במכבי ובפועל. אילו היה נכנס להנהלה היה מקבל על עצמו תפקיד זה. המכבי מתפתח. יש חנועה יפה בדרום אפריקא. מתחיל להתארגן מכבי באוסטרליה. באנגליה יש כשש אלפים חברים. יש צורך שהמכבי יכריז על עצמו שהוא ארגון ציוני ויעמוד תחת רשות ההנהלה. אמנם חלק יעזוב בגלל זה - אבל זה יחזק אותו מבפנים. אולם יש צורך להקים בהרבה ארצות הפועל. באנגליה המכבי כולו מחוגים בורגנים. להמוני הפועלים לא הגיע ולא יגיע - ויש צורך בהקמת "הפועל" - והפועל והמכבי יעבדו יחד.

אמרתי שבדרך כלל אני מקבל עמדה זו. ההנהלה הציונית תצטרך להבא לטפל יותר בתנועה הציונית - בחינוך הנוער, בכיבוש העם, בהכשרה של כל החוגים והגילים, החל מילדים וגמור בזקנים. כיבוש העם לציונות והכשרת העם להגשמה ציונית - צריך מעתה להיות תפקיד מרכזי של ההנהלה, ואולי לא איש אחד, אלא חבר של

שלשה בהנהלה יצטרך לקבל על עצמו תפקיד זה. צריך יהיה להוציא ספרות, לדאוג לעתונות, לסוכנות סלגרפית, לספל בכל הארגונים המרובים הקיימים וליצור חדשים. הציונות צריכה עכשיו להיות חנועת העם - ולא רק חנועה בשביל העם.

ט-ט נכון להרתם בעבודה. יבקר השנה ברומניה, פולין וצ'כיה. שאלתיו אם ילך לאמריקא למגבית קה"ס. אמר שהוא נכון, אבל לא יוכל ללכת לפני האביב הבא. דברנו עוד על פעולת אליהו. השיגו כבר 2300 לא"י, וחוא נכון להשיג עוד. מג'ימי יש לו חקווה לאלף. בקשני להפגש שנית לפני נסיעתי לארץ.

22.6.35

הבוקר טלפן לי לוקר מוורשו: יפוצו הפעם 300.000 שקל, מזה החצי שלנו. (לקונגרס י"ח היו 259.518 שקל מטחי השנים) במזרח גליציה יפוצו 140.000 (לי"ח - 91.600). במערב גליציה 45.000 - מזה חברינו 15.000 (עליה רבה שלנו) לי"ח 44.100. יתכן שנגיע למיליון בכל העולם. מטחתי לו על המצב באמריקא.

ועידת קרקו נחפוצה, כי אנשי ב' לא רצו לתת לקבוצת א' (שהיו ברוב) זכות הצבעה כל זמן שלא יסכימו למפרע לארגון עובדים שני.

לוקר ישוב ללונדון בשנים ליולי.